

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Ungdomar och kriminalitet i Hammarkullen

*En studie om ungdomarnas syn på segregation som
bakomliggande riskfaktor för kriminalitet*

Socionomprogrammet VT2010

C-uppsats

Författare: Sharif Ako, Timtjenko Michail, Talusi Wasfi

Handledare: Staffan Höjer

Abstract

The purpose of this study is to describe and analyze young people's views on youth crime and segregation in "multicultural" suburb Hammarkullen in Gothenburg, Sweden.

We especially want to point out their views on the relationship between segregation and youth crime as the underlying risk factor for criminality.

Through group- and individual interviews with young people, we have tried to address the following issues:

- What do young people in the suburb think of segregation?
- What are the views of young people in Hammarkullen about youth crimes?
- How do young people in the suburbs view the relationship between segregation and youth crime?

To achieve our objective and to answer our questions, we have chosen to have a qualitative approach.

Since the purpose of the essay is to get an idea of how the suburban youth are looking at segregation, crime and the relationship between them, we believe that the qualitative approach is the right tool to use for this study.

The empirical material consists of three interviews, one group-and two individual interviews, with 11 young people at the age of 16-18, conducted over a period of four weeks.

In the results we will present how young people look at suburban segregation, crime and the connection between them.

Key words: young people, segregation, youth crimes, suburb, Hammarkullen

Nyckelord: Ungdomar, ungdomskriminallitet, segregation, förort, Hammarkullen

Titel: Ungdomar och kriminallitet i Hammarkullen

Författare: Sharif Ako, Timtjenko Michail, Talusi Wasfi

Tack

Vi vill rikta ett stort tack till de ungdomar som ställde upp och deltog i våra individer/fokusgruppsintervjuer och gjorde denna uppsats möjlig. Det har varit mycket intressant och roligt att ta del av era tankar. Vi vill även tacka rektor och lärare på skolan som ställt upp med lokalen till våra intervjuer.

Tack till vår handledare Staffan Höjer som har inspirerat oss och hjälpt oss att få ordning på våra tankar.

Vi vill såklart också tacka de underbara personer som vi har runt oss i form av familj och vänner. Ni har gjort detta uppsatsarbete mindre ensamt och det har varit mycket givande att kunna diskutera våra funderingar med er.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemformulering	2
1.3 Syfte	3
1.4 Frågeställningar	3
1.5 Dispositionen	3
2. Definition och redogörelse för centrala begrepp	4
2.1 Segregation	4
2.2 Kriminallitet	5
2.3 Hammarkullen	6
2.4 Förort	7
2.5 Ungdomskriminalitet	8
3. Tidigare forskning	9
3.1 Ungdomskriminalitet	10
3.2 Den segregande integrationen	10
3.3 Till förortens försvar	12
4. Teoretiska utgångspunkter	13
4.1 Stigma	13
4.2 Stämplingsteori	14
5. Metod	16
5.1 Studiens vetenskapsfilosofiskt perspektiv	18
5.2 Urval	18
5.3 Intervjuer och bortfall	18
5.4 Analys	20
5.5 Validitet	21
5.6 Reliabilitet	22
5.7 Generaliserbarhet	22
5.8 Etiskt protokoll	23
6. Analys och Resultat	25
6.1 Individintervju	25
6.2 Fokusgruppen	25
6.3 Tema 1 Segregation ”Lika barn, leka bäst”	26
6.4 Analys	28
6.5 Tema 2 ungdomskriminallitet ”Svenska kriminella är små barn som leker”	29
6.6 Analys	30
6.7 Tema 3 Kriminalitet och segregation ” Vi slår tillbaka”	32
6.8 Analys	34

7. Slut Diskussion	36
7.1 Vidareforskning	38
8. Referenser	39
8.1 Litteratur	39
8.2 Internetkällor	41
8.3 Övriga källor	41
8.4 Bilaga 1	43
8.5 Bilaga 2	44

1. Inledning

Segregation som en bakomliggande faktor till ungdomskriminalitet har diskuterats länge inom kriminologi och samhällsvetenskaperna. Utanförskap, segregation, ungdomskriminalitet, och dåliga skolresultat är ständigt aktuella frågor i massmedia och har engagerat allmänheten, bl. a politiker och de som yrkesmässigt kommer i kontakt med ungdomarna, till exempel socialarbetare och kriminalvårdspersonal (FoU-rapport 2000:1).

Men här i vår studie vill vi undersöka vad ungdomarna har att säga om ungdomskriminalitet, segregation och sambandet mellan dem. Med ungdomar avser vi i den här uppsatsen människor mellan 15-20 år.

Vi kommer även att koncentrera oss på ett enda geografiskt område, Hammarkullen. Många menar att Hammarkullen är väldigt starkt förknippad med kriminalitet i Göteborgstrakten. Vårt mål med studien är att lyfta fram röster som enligt vår egen uppfattning är ganska ofta bortglömda bakom politikernas och medias starka röster (Ericsson et. al, 2000).

1.1 Bakgrund

Idén till studien väcktes under tiden av den fältförlagda utbildningen i Hammarkullen. Tack vare utbildningen fick vi, socionomstudenter tillfället att se och vara en del av det sociala arbete som pågår i det mångkulturella området Hammarkullen. Det är en typisk storstadsförort där företrädare för olika svenska social och vårdinstitutioner, under lång tid brottats med några av samtidens stora samhällsfrågor. Som det står i kapitel 10 i boken av Anders Törnquist (2001) ”*Till förortens försvar*”, Hammarkullen är ett av 4-5 områden i Sverige som har fått stå som symbol för miljonprogrammets bostadsområden. Framför allt som negativa exempel har dessa - Rosengård, Tensta, Skärholmen, Hammarkullen m.fl. – knappast haft en chans till en rimlig, objektiv bedömning (Törnquist, 2001).

Hammarkullen, liksom flera andra förorter, har i media varit en svart historia: segregation, utanförskap, arbetslöshet, kriminalitet, ensamstående mammor och fattigdom är bilden av Hammarkullen. Medierna, i synnerhet Tv, radio, internet och tidningar som är allmänhetens viktigaste informationsskälla för kunskap om förorten och bland annat Hammarkullen, beskriver livet i stadsdelen som hårt och tragiskt, särskilt ofta blir man påmind om att de flesta bland förortsbefolkningen har invandrarbakgrund ”Bilden av Hammarkullen och andra svenska miljonprogramsområden skapas genom en mängd artiklar, radio- och Tv-program.

Ofta vill man skildra förorten som dramatisk, som något annorlunda, vilket inte alls är ovanligt för media (Lalander & Johansson, 2002).

Ungdomskriminalitet i sig är ett mångdimensionellt problemområde, men här vill vi fördjupa oss i segregationen som i många undersökningar ses som orsak till avvikande beteende hos ungdomar i förorten. Det innebär att vi inte kommer att fördjupa oss i de typiska orsakerna till kriminallitet i allmänhet. Vi försöker ur ett individperspektiv belysa ungdomarnas syn på segregation som bakomliggande faktor till kriminalitet.

1.2 Problemformulering

Anders Törnquist (2001) menar att det finns två bilder av Hammarkullen som strider mot varandra. Den första är allmänhetens bild som är ganska dystert och fylld med sociala problem. Den andra bilden har formats av Hammarkulleborna som motstånd för att direkt visa levande protest mot den första negativa bilden. Det såg vi också med egna ögon under studietiden i Hammarkullen (Törnquist, 2001).

Eftersom uppfattningar om området är så delade, skapar det stor förvirring, missförstånd och ökar ett ”vi och dem” tänkande. Den massmediala rösten är mycket stark och förvandlar människorna som bor i området till objekt ”De andra”, ”De farliga”, vilket får som följd att stigmatiseringen ökar och den sociala exkluderingen förstärks. Därför tycker vi att det är av stor vikt viktigt lyfta fram de åsikter som Hammarkullens ungdomar har.

Utav allt det material som vi har läst och den mängd av observationer som vi har gjort under den fältförlagda sociologiska utbildningen, har vi märkt att ungdomarnas röster är de svagaste, i all den kakofoni som uppstår när man pratar om Hammarkullen.

Hammarkullen är ett område med mycket stark identitet både utifrån och inifrån. Det är något med att vara Hammarkullebo, här finns en modern motsvarighet till hembygdskänslan.

Och det är något att bo i Hammarkullen även för andra göteborgare. Till identiteten, till de svart-vita bilderna, har ett flertal böcker om området, tv, radio och stort antal tidningsartiklar, bidragit (Törnquist, 2001, s.113).

Vi har valt att använda oss av ett fenomenologiskt vetenskapsteoretiskt perspektiv. Det innebär att vi är ute efter beskrivningar av intervjupersonernas livsvärld.

I fenomenologiska undersökningar riktas uppmärksamheten mot världen så som den konkret upplevs och erfars ur ett subjekts perspektiv (Thomassen, 2009, s.91).

Därför tycker vi att det fenomenologiska perspektivet passar bra, eftersom vi är intresserade att se ungdomarnas värld med deras ögon för att förstå deras syn på relation mellan segregation och kriminalitet.

1.3 Syfte

Syfte med detta forskningen är att beskriva och analysera ungdomarnas syn på ungdomskriminalitet och segregation. Vi vill särskild uppmärksamma deras syn på relationen mellan segregation och ungdomskriminalitet samt segregation som bakomliggande riskfaktor för kriminalitet.

1.4 Frågeställningar

- Hur uppfattar ungdomar i förorten segregation?
- Hur ser ungdomar på ungdomskriminalitet i Hammarkullen?
- Hur ser ungdomar i förorten på sambandet mellan segregation och ungdomskriminalitet?

1.5 Disposition

Den här uppsatsen består av sju kapitel, första består av inledning, bakgrund, syfte, frågeställningar och disposition. Därefter kommer det andra kapitlet **Centrala begrepp. Här** presenteras begrepp som kriminalitet, segregation, förort, Hammarkullen och ungdomskriminalitet. Därefter följer kapitel tre som tidigare forskningen.

I kapitel fyra presenterar vi två sociologiska teorier för att tolka materialet som vi använder i studien. I Uppsatsens femte kapitel redogör vi för tillvägagångssättet kring skapandet av uppsatsen presenterar. I kapitel sex kommer vi att presentera de resultat vi har fått fram i våra intervjuer med ungdomarna, både i det individuella och i fokusgruppen. Slutligen kommer vår slut diskussion.

2. Definition och redogörelse för centrala begrepp

Här vill vi definiera vissa centrala begrepp i anslutning till området för att ge en bild av hur vi författarna till uppsatsen har uppfattat begreppen och hur vi har använt dem.

Det är alltid viktigt att avgränsa de begrepp man väljer att använda sig av i en text eller ett arbete. Ett ord, uttryck eller begrepp har ofta inte exakt samma betydelse för alla, ens egna tankar och värderingar kan ofta påverka och spela stor roll för hur man tolkar. Här nedan följer en begreppsförklaring på de mest centrala benämningarna i vårt arbete.

2.1 Segregation

Ordet segregation betyder åtskillnad. Segregation kan beskriva hur olika etniska grupper lever åtskilda från varandra och skillnader mellan olika geografiska områden.

Segregation kan bero på flera saker, och det finns många användningsområden för begreppet segregation, men här ligger vår fokus i uppsatsen på den etniska segregationen.

Med etnisk segregation menar vi individer som tillhör olika kulturer, folkgrupper, och religioner. Socialstyrelsen skriver i sin sociala Rapport att den etniska segregationen har ökat, till skillnad från den ekonomiska, och Sverige hade i början på 2000-talet bland de högsta siffrorna på etniskt boendesegregationsindex i städerna bland OECD-länderna Ofta görs den till ett storstadsfenomen med fokus på miljonprogramområdenas oattraktiva områden vilka i stort bebos av invandrare, barn och tonåringar som bor själva, förtidspensionerade, ensamhushåll, arbetslösa (framför allt i lågkonjunkturer) låginkomsttagare och socialbidragstagare (SOU 2005:56, s.117).

Att olika grupper av människor bor och lever åtskilda är inte ett problem i sig. Det är när uppdelningen av boendet och användandet av staden innebär en social skiktning där olika grupper har skilda ekonomiska, politiska, kulturella och sociala resurser som det blir ett problem (Sernhede, 2004). Mats Franzén (2001, s.25) säger: ”segregationen således betyder över- och underläge, moraliskt och/eller materiellt. Segregation skapar insiders och outsiders, etablerade och utanförstående, upphöjda och stigmatiserade. Segregation gäller i grund och botten makt och relationer mellan människor och mellan grupper av människor”

Mats Franzèn (2001) förklarar hur segregation kan leda till att många inte blir erkända, sedda som de personer de är och vill vara, utan just kränks och förödmjukas, kränkningen kan ske på minst två sätt, antingen genom att personens själva existens förnekas, eller genom att han/hon kategoriseras och tilltalas som den individ hon är. Segregation leder till det förra just genom att människor hålls isär och inte tillåts mötas. Den leder till det senare genom att de som avskiljts lättare framstår som främmande, som ”de andra” och i förlängningen därav också som hotfulla. Den står i vägen för människornas lika värde och lika behandling.

2.2 Kriminalitet

Med kriminalitet menas i allmänhet en samling av avvikande handlingar som strider mot lagstiftningen eller andra etablerade sociala normer. När vi i uppsatsen talar om kriminalitet utgår vi ifrån den legalistiska definitionen, ”*Nullum crime sine lege*”, som på latin betyder: inget brott utan stöd av lag. Detta innebär att ingen människa får kallas som kriminell eller straffas utan stöd i lag. Det är denna grundprincip hela Sveriges rättsystem vilar på.

Brott är beteenden som avviker från de normer som finns i samhället och dessutom strider mot dess lagar. Vad som är brott enligt lagen och vem som är brottsling avgörs därför av samhällets struktur, det vill säga de värderingar som är dominerande där och den lagstiftning som tillkommit genom politiska beslut (Ekbom et. al 2002).

Det finns många beteenden som räknas som avvikande. Man kan indela avvikande beteende i två grupper, positiva och negativa. Till den negativa gruppen räknas alkohol/narkotika missbruk, sexuell avvikande, kriminalitet och prostitution. Den positiva gruppen innehåller sådant beteende som hjältedåd och arbetsnarkomani. Det som skiljer de två grupperna åt är konsekvenserna som följer på handlingen. Det som räknas som avvikande beteende varierar mellan olika samhällen och förändras med tiden i samspel med samhällets värderingar. Det som bestämmer att en person kommer att utveckla avvikande beteende beror dels på personliga faktorer hos individen, dels hos det samhälle och de grupper där individen lever (Ekbom, et. al. 2002).

Avvikande beteende är det som inte är normalt. Vad är då normalt beteende? Enkelt uttryckt anses det sätt som de flesta beter sig på vara normalt. Vissa avvikande handlingar strider mot lagen och därför är kriminella (Ekbom et. al.2002,s.11).

Det mesta som anses vara brottsligt i det svenska samhället och därmed är straffbart finns i Brottsbalken. Detta är en central straffrättslig lag och består av tre avdelningar. Den första

innehåller allmänna bestämmelser. Den andra innehåller en uppräknig av de olika brotten, en så kallad brottskatalog. Den tredje innehåller en uppräknig av de påföljder, i dagligt tal straff, som kan följa när brott är bevisat.

2.3 Hammarkullen

Hammarkullen är ett förortsområde som ligger i Lärjedalens kommun som ligger nordost om Göteborgs centrum. Hammarkullen är en förort som byggdes upp under miljonprogrammet på 60-talet och var till stor del färdigbyggd någon gång under 70-talet.

Hammarkullen är ett av 4-5 områden i Sverige som har fått bli en synonym för miljons programmets bostadsområden. Hammarkullen har 7 914 invånare (2009) varav 57 % är födda i utlandet, representerande 84 nationaliteter och 115 språk, förutom den typiska förortssvenskan. 18 % kommer från Irak och 25% är övriga utomeuropéer. Stadsdelen har i likhet med andra förortsområden av samma karaktär en hel del sociala finesser och en hög andel egna företagare. 32 % erhåller kompletterande försörjningsstöd. 33 % av befolkningen är högst 18 år och 9 % är minst 65 år (att jämföra med 16 % resp. 17 % för hela riket). 36 % av barnfamiljerna har minst 3 barn. Antalet *öppet arbetslösa* i Hammarkullen har gått från 7,8 % 2008 till 12,1 2009 kan jämföras med Göteborg som har en öppen arbetslöshet på 5.2% 2009 (Göteborgsbladet, 2009).

Hammarkullen nämns av Storstadskommittén (SOU 1997:118) som ett segregerat område vars invånare har mycket låg inkomst. Segregation definieras i rapporten som en geografisk separation mellan olika folkgrupper. Den fysiska separationen anses manifesteras den sociala distans som existerar mellan olika folkgrupper. Segregationen i storstadsområden ser kommittén som allvarlig och man beskriver en sammanfallande ekonomisk, social, etnisk och demografisk segregation. Kommiten anser att grunden för segregationen primärt handlar om ekonomisk och social segregation och inte etnisk segregation. Man påvisar även tendenser som tyder på att segregationen i storstäderna handlar om klasskillnader mellan de som är etablerade på arbetsmarknaden och de som inte är det (SOU 1997:118).

2.4 Förort

Det finns nog ingen entydig definition av begreppet. Men det vi menar med förort är ett tätbefolkat område som ligger i utkanten av en stad. Förorterna ofta beskrivs som stadens minst attraktiva (Ericsson et. al.2000).

Den här synen kopplas dels till befolkningssammansättning, dels till den fysiska och bostadssociala miljön som karakteriserar områdena. I en artikel skriver Loic Wacquant så här: ” I varje storstad i västvärlden är ett eller flera distrikt, stadsdelar eller kända som urbana bostadskvarter allmänt helveten där faran, synden och exkluderingen tillhör vardagen. Vissa områden får till och med status som den nationella synonymen för allt ont och alla faror som drabbar den polariserade staden” (Wacquant, 2007 s.297).

En del av förorterna i Sverige har tidigare varit små landsbyar som gradvis har blivit uppslukade av växande städer. Andra förorter har uppförts inom miljonprogrammet. Dessa i många fall har hög invandring eller hög arbetslöshet, vilket har givit områdena låg social status.

Anders Törnquist skriver i sin avhandling ”Till förortens försvar” om miljonprogrammet: Bostadspolitiska mål som minskad trångboddhet och god standard var i kombination med samhällsutvecklingen drivande för byggandet av en miljon bostäder 1965-74 och därmed också för byggandet av förorter som Hjälbö, Hammarkullen och Eriksbo.

Om miljonprogrammet på många sätt var tänkt som ett förverkligande av folkhemmet så blev resultatet åtminstone delvis ett annat. Som resultat fick man istället områden som präglas av en extrem etnisk heterogenitet, hög arbetslöshet, högt ohälsotal och en stor andel bidragstagare. I ”Till förortens försvar” skriver Anders Törnquist att områden som Hjälbö, Hammarkullen och Eriksbo byggdes alltså med helt andra förväntningar än vad som blivit resultatet 25-30 år senare (Törnquist, 2001).

Dessa förhållanden påverkar negativt människorna som bor i miljonprogramsområdena och inte minst ungdomar som bor där. Alltså område har stor påverkan på ungdomarnas identitetsskapande.

Ove Sernhede (2004), skriver i boken ”*Storstadens omvandlingar*”: Förhållandena i de

multietniska förorterna innebär en rad för dessa miljöer specifika utgångspunkter vad gäller det adolescenta identitetsarbetets identifikationsprocesser och frigörelsesträvanden. Många av de unga som Sernhede haft kontakt med lever också med en känsla av att inte vara önskvärda, att inte passa in, att inte ha en respekterad plats att utgå ifrån (Sernhede & Johansson, 2006). Människor som bor i miljonprogrammets förorter blev påtvingade en lägre plats i samhället. En plats som innebär stark stämpling som gettofolket och upplevelsen av att vara andra klassens medborgare.

2.5 Ungdomskriminalitet

De ungdomar som räknas i kriminalstatistiken är ungdomar mellan 15 och 20 år, men de som är under 15 år är inte straffmyndiga. Felipe Estrada och Janne Flyghed definierar ungdomsbrottslighet som ”den brottslighet som ungdomar begår” (Estrada & Flyghed, 2001). Ungdomskriminaliteten kännetecknas av att den ofta är gängbrottslighet som är oplanerad och impulsartad. Brotten blir ett sätt att umgås och ”tillfället gör tjuven” (Ekbom, et. al, 2006, 86).

Brå-rapporten ”Stöld, våld, och droger bland elever i årskurs nio” bygger på självdeklarande skolundersökningar och konstaterar att det inte är ovanligt att ungdomar vid något enstaka tillfälle begår brott men att få begår många brott. Uppskattningsvis svarar cirka fem procent för hälften av brottsligheten bland ungdomar (Ring, J, 2003).

Kriminalstatistiken visar att av alla 15-åringar i hela Sverige har i genomsnitt 2,4 procent har varit misstänkta för stöldbrott under perioden 1996–2005. Under den här perioden kan man också se att andelen stöldmisstänkta 15-åringar har minskat med 30 procent.

För skadegörelsebrotten ligger andelen misstänkta 15-åringar på en lägre nivå jämfört med stöldbrotten. År 1996–2005 misstänktes 0,5 procent av 15-åringarna i Sverige för skadegörelsebrott. Även här kan man se en minskning med 30 procent.

För brott mot person, till exempel misshandel och olaga hot, ligger andelen misstänkta 15-åringar på drygt 1 procent. Man har kunnat se en svag ökning av andelen unga som misstänkts för våldsbrott (www.brottsrummet.se, 10-04-09).

Under perioden 1995 till 2005 uppgav mer än hälften av Sveriges 15-åringar att de begått stöldbrott. Under åren har man kunnat se en minskning av andelen niondeklassare som uppger

att de begått någon stöldrelaterad handling.

En tredjedel av Sveriges niondeklassare uppger att de begått någon typ av skadegörelsebrott. Hit räknas klotter, vandalism och att tända eld på något värdefullt. Även här syns en stadig minskning av hur många som uppger att de gjort sig skyldiga till skadegörelse.

En femtedel uppger att de utfört någon form av våldshandling, till exempel att de burit kniv, hotat någon, slagit någon, skadat någon med tillhygge eller ryckt någons väska eller plånbok. Jämfört med stöldbrott och skadegörelsebrott är det alltså en lägre andel ungdomar som uppger att de begått någon form av våldsbrott.

Utvecklingen över tid, 1995–2005, visar dessutom på en svag minskning av andelen niondeklassare som uppger att de begått våldsbrott. Detta kan jämföras med kriminalstatistikens uppgifter om att man sett en svag ökning av andelen unga som misstänks för våldsbrott (www.brottsrummet.se, 10-04-09).

Enligt (Brå) ungdomar från storstadsområden och ungdomar med invandrarbakgrund är överrepresenterade bland de dömda. Det står i rapporten (2005:8) att invandrarnas barn är oftare registrerade för typiska ungdomsbrott. I rapporten berättas att de som är födda i Sverige med minst en utrikesfödd förälder, är i en mellanposition när det gäller att vara misstänkta för brott. Det är mindre vanligt i den gruppen att vara misstänkt för olika typer av brott än i gruppen med personer som själva är födda utomlands, men det är vanligare än bland svenskfödda med två svenskfödda föräldrar. Det finns dock vissa brottstyper som är vanligare i den gruppen än i båda de övriga grupperna. Det rör sig i huvudsak om brott som ungdomar (oavsett härkomst) generellt sett svarar för en stor andel av. Det gäller bilstöld, skadegörelse, rattfylleri, narkotikabrott inklusive brott som endast avser eget bruk, brott mot vapenlagen och knivförbudslagen.

3. Tidigare forskning

Kriminalitet och segregation är en ständigt aktuell fråga i massmedia och något som starkt engagerar allmänhet. Här försöker vi presentera tidigare forskningen inom vårt ämne:

”Ungdomskriminalitet, segregation samt relation mellan segregation och ungdomskriminalitet.”

3.1 Ungdomskriminalitet i förorten:

I en av Brå:s rapporter (*Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet*, Brå 2005:17) diskuteras det en del kring segregation och dess påverkan på ungdomskriminaliteten. Studien kommer fram till att ungdomar blir påverkat negativt av segregation och detta gör att risken ökar för brottslighet bland just den gruppen. Författarna till rapporten menar att segregation och utanförskap ofta leder till kriminalitet och annat avvikande beteende. Rapporten noterar att ungdomar i segregerade områden överrepresenterade när det gäller kriminalitet.

En annan studie som publicerades under senhösten år 2008 av ungdomsstyrelsen är (Fokus 08). I Fokus 08 lyfter fram betydelsen av om den unge bor i ett segregerat område eller i ett mer ”välbeställt” område. Första delen av rapporten beskriver ungdomarnas levnadsvillkor i utanförskapsområden samt en jämförelse görs med övriga befolkningen i dessa områden. Här beskrivs också hur ungdomar upplever området och hur de ser på sin framtid.

Enligt den här rapporten segregeradeområden har har flera ungdomar gemför med andra svenska område. Till exempel i ”*Rosengård och Hjällbo är hälften av invånarna under 26 år gamla. I riket är motsvarande andel 31 procent. Ungdomsbefolkningen, det vill säga unga i åldern 13–25 år, utgjorde cirka 17 procent av Sveriges befolkning 2006. I Rosengård var 23 procent av de boende i åldern 13–25 år, i Hjällbo 22,5 procent, i Araby 22 procent och i Husby 20 procent.*”(Fokus 08)

3.2 Den segregerande integrationen

En annan rapport är (Den segregerande integrationen) Om social sammanhållning och dess hinder (Kamali, 2006). Den här rapporten är en del av projektet (Utredning om makt, integration och strukturell diskriminering).

Rapporten är skriven av sju författare; Masoud Kamali (Den segregande integrationen Om social sammanhållning och dess hinder), Loïc Wacquant, (Den sociala och symboliska förändringen av det svarta gettot, och Elias i det mörka gettot), Minoo Alinia (Invandraren, ”förorten” och maktens rumsliga förankring Berättelser om vardagsrasism), Ove Sernhede (Förortens ’hotfulla’ unga män Andrafieringens geografi och behovet av alternativ till stigmatisering och kriminalisering), Brigitte Beauzamy & Marie-Cecile Naves (Förortsupplöppen i Frankrike hösten 2005 ,Mediebevakning och tolkningsskillnader), Simon Andersson (Släcka eld med bensin , Om institutionell rasism och polisens arbete i förorter). Alla delarna i rapporten behandlar integrationspolitikens och integrationsarbetets paradoxala roll för ökad segregation och ökade etniska klyftor.

En annan rapport som studerar sambandet mellan segregation och kriminalitet är (Otrygghet och segregation, Bostadsområdets betydelse för allmänhetens otrygghet och oro för brott, (2008:16). Rapportens författare är fil.dr Katarina Eriksson, forskare vid Brå. Föremålet för studien är boendesegregationens betydelse för medborgarnas oro för brott. Den här rapporten ger en övergripande bild och svarar på viktiga frågor som, hur stora är skillnaderna i otrygghet mellan olika typer av bostadsområden? Hur mycket av dessa skillnader beror på en koncentration av sårbara individer, och spiller denna segregation över i otrygghet för alla som bor i utsatta områden?

Syftet med rapporten är först att belysa några av de faktorer, på individ- men framför allt på områdesnivå, som ses som centrala förklaringar till människors otrygghet. Rapportens försöker också beskriva individers otrygghet med fokus på boendesegregationens effekter på individers oro för kriminalitet. Rapporten vill också lägga grunden till en tidsserie som gör det möjligt att följa otrygghetens utveckling över tid i olika typer av bostadsområden (2008:16).

3.3 Till förortens försvar

Till förortens försvar (2001) är en avhandling av Anders Törnquist ett empiriska underlag om utvecklingen i tre utsatta förorter, Hjällbo, Hammarkullen och Eriksbo, under perioden 1970-1995. Forskningen är baserat på en bedömning av utvecklingen i distrikt. Törnquist försöker besvara tre frågor:

1. Vad är betydelsen av en social organisation i en stadsdel?
2. Hur medborgarna i stadsdelen formar denna organisation?
3. Hur den lokala sociala organisationen påverkas av den fysiska miljön, den socioekonomiska profilen, rörlighet och andra miljöfaktorer?

4. Teoretiska utgångspunkter

I den här delen av vår uppsats kommer vi att presentera de teorier som vi skall använda i uppsatsen; Stämplingsteori och stigmatologi. De två teorierna kan hänföras till Erving Goffman och Howard Becker. Vi tror att dessa teorier kommer att hjälpa oss att förstå det som vi kommer att undersöka.

4.1 Stigma

Grekerna använde begreppet stigma för att beteckna kroppsliga tecken för att påpeka någonting ovanligt, eller förolämpande i en persons moraliska ställning. Grekerna gjorde detta för att skilja avvikare från andra normala medborgare. En föregångare på detta område är sociologen Erving Goffman (1972), som i boken *Stigma* utvecklar ett nytt sätt att tillämpa detta begrepp. Han menar att varje samhälle avgör vilka medel som kommer till användning för att dela in människor i kategorier, samt avgör vilka attribut som uppfattas som vanliga och naturliga för medlemmarna inom varje sådan kategori. I boken *ungdomsgrupper i teori och praktik* (Lalander p & Jonsson T, 2007, 35), skriver författaren så här: ” *Ett stigma är ett tillskrivet tecken på att man är underlägsen, eller mindre värd. Varje stigma är emellertid snarare en symbol som ett ”vi” har skapat, än något underlägset i sig själv*”

Goffman urskiljer tre olika typer av stigmat, nämligen fysiska, psykiska och sociala stigmat. Den första typen av stigma är den som drabbar till personer som på något sätt är vanskapta. Viljesvaghet, orimliga trosföreställningar, alkoholism, självmordsförsök, fängelsevistelse eller underliga böjelser är alla attribut tillskrivna det psykiska stigmat. Det sociala stigmat kan liknas vid ett trivialt stigma, ett stigma som förmedlas från generation till generation, nämligen ett stigma som hänförs till ras, religion eller nation (Goffman, (2002).

När människan blir medveten att hon ses som annorlunda i omgivningens syn, kommer en känsla av misslyckande drabba henne. Det är därför enligt Goffman den stigmatiserade människan försöker hitta vägar att passa in som ”normal” eller att den stigmatiserade ställs inför stora krav och förväntningar i sina sociala relationer och det handlar om att antingen nedvärdera sig eller dölja sitt stigma. Goffman ser detta som svåra och problematiska situationer som den stigmatiserade brottas med för att vinna fullt socialt erkännande och anpassa sig till det *normala* samhället (Ibid, 2002).

Enligt Goffman spelar i vardagliga relationer den sociala identiteten en stor roll. En person med annorlunda utseende och egenskaper gör honom eller henne avvikande från andra som tillhör majoriteten. Personen stämplas och utstöts av samhället eftersom han eller hon på ett negativt sätt avviker från våra förväntningar som är *normala* och Goffman förklarar den stigmatiserade underlägsen (Ibid, 2002).

Antony Giddens är i boken (sociologi,2003, s.43) inne på liknande tankar som Goffman. Han skriver om hur den kulturella miljö vi föds in och växer upp påverkar vårt beteende. Han skriver:” social identitet rör de kännetecken som andra tillskriver en viss individ. Denna drag kan ses som markörer som i en grundläggande bemärkelse anger vad den personen är, samtidigt som de relaterar individen i fråga till andra individer som uppvisar samma kännetecken”(Giddens, 2003, s.43).

4.2 Stämplingsteorin

Sociologen Howard S. Becker från Chicagoskolan sägs vara upphovsman till stämplingsteorin om avvikande beteende. Stämplingsteorin utgår ifrån att ingen människa är född som en avvikare, utan att det är samhället som gör en individ till avvikare. Samhällets rådande normer och värderingar avgör det som uppfattas som ”normalt” respektive avvikande beteende.

Lars-Erik Berg (2007, s 173) Skriver att stämplingsteorin med enklast uttryckt kan beskrivas: ”*Definiera en människa som en avvikare och han blir det!*”. Becker menar att avvikelsen inte är en individuell egenskap hos en individ, och avvikare är inte heller en homogen grupp. Detta har att göra med avvikelens definition, vilken är svår att avgöra. Det finns ett allmänt och vanligt sätt att se på avvikelser, det patologiska synsättet, utifrån Stämplingsteorin innebär att då någon individ eller grupp utför en handling som avviker från samhällets norm stämplas de av övriga samhällsmedlemmarna.

Antony Giddens (2003) skriver:” *Man tolkar inte avvikelse som egenskaper hos individer eller grupper utan som ett samspel mellan avvikare och icke-avvikare. Enligt stämplingsteorin måste vi, för att kunna förstå avvikelens natur, ta reda på varför en vis människa förses med en avvikande etikett eller stämpel*” (Giddens ,2003, s.201).

Stämpling ger upphov till en negativ självbild som leder till sekundär avvikelse som är ett misslyckande enligt kulturella definitioner vilket leder till mer stämpling osv. (Ibid2000). Goldberg menar med sekundär avvikelse, beteenden som strider mot kulturella normer då

individen är medveten om normerna hon bryter mot. Sekundär avvikelse grundas på en relativ väletablerad negativ självbild och kan betraktas som ett medel att försvara sig mot, angripa eller anpassa sig till öppna eller förtäckta problem, orsakade av stämpling.

Det som är viktigt alltså är hur avvikaren *uppfattar sig själv* som *en avvikare*? Om han/hon uppfattar sig själv som avvikare, finns det möjlighet att avvikaren gå in i grupper som består av avvikare med samma avvikelse, och därmed även skapa en god identitet.

Stämplingsteori enligt Goldberg(2000) innehåller ett antal varianter som sinsemellan inte är förenliga på alla punkter. Detta enligt honom beror på att samma begrepp kan användas på olika sätt och olika författare betonar olika saker, vilket har lett till en del förvirring och kritik (Goldberg ,2000,s.109).

5. Metod

I denna studie har en kvalitativ metod valts där intervjuer är den huvudsakliga metoden. Enligt Kvale (1997) är intervjun ett nödvändigt hjälpmedel inom den kvalitativa forskningen. En intervju är ett samtal mellan människor, där kunskap genereras i mötet mellan intervjuarens och respondentens tankar, där intervjuaren har som avsikt att tolka dessa tankar (Kvale, 1997). Genom att använda en kvalitativ forskningsmetod kan man nå kunskap om individers subjektiva livsvärldar och erfarenheter.

Denna kunskap uppnås genom att forskaren tar del av informanternas egna ord, tankar, minnen, beskrivningar och tolkningar (Larsson, et. Al, 2005). En kvalitativ undersöknings främsta syfte är att få en ökad förståelse av det fenomen som är i fokus för undersökningen (Ibid, 2005). Vårt syfte med denna undersökning är att via ett antal ungdomars egna berättelser och tankar få svar på våra frågeställningar.

Eftersom uppsatsens syfte är att få en bild av hur förortens ungdomar ser på segregation, kriminalitet och sambandet mellan dem, ser vi iden kvalitativa metoden som det rätta verktyget i vår undersökning. Kvale ser den kvalitativa metoden som en kraftfull metod för att fånga människornas upplevelse. Han skriver så här: ” Den ses som en kraftfull metod att fånga människors erfarenheter av deras vardagsliv som kan ge djupare förståelse av ett fenomen (Kvale, 1997, s. 70).

Eftersom olika intervjuformer har olika fördelar valde vi att använda både fokusgrupp intervju och individuell intervju. Intervju med en enskild person ofta kan ge mer djupgående förståelse för dennes subjektiva upplevelser, föreställningar och åsikter. Samtal med fokusgrupper däremot ger utrymme för ett utbyte av idéer och diskussion. Sådana samtal kan också ge deltagarna möjlighet att samarbeta för att gemensamt hitta lösningar på sina problem, något som vi såg hos de ungdomarna. Gruppsamtalen är viktiga för att förstå förhållandet mellan individens egna föreställningar och de som gruppen hyser. Att kombinera båda metoderna innebär att läsaren får en tydligare bild av hur målgruppen tänker och ser på problemet som individ och grupp.

Om fokusgruppen skriver Kajsa Bilingar (2005) Forsknings metod i socialt arbete red S. Larsson, J. Lilja, K. M) att fokusgruppen ger deltagarna sin kollektiva bild- den allmänna

meningen - av det diskuterade ämnet. Meningen med de individuella intervjuerna var att ungdomarna skulle få utrymme att fritt tala och berätta utifrån sig själva och sina egna tankar och erfarenheter. Vi har inför varje samtal informerat ungdomarna om studiens syfte och deras anonymitet. Elevernas namn och andra detaljer som kan tänkas röja deras identitet har därför fingerats. Intervjuerna hade en relativt öppen struktur för att uppmuntra till berättande och ge ungdomarna möjlighet att uttrycka sina egna reflektioner och funderingar, och de tog bland annat upp frågor om skolans miljö, elevens relation till stadsdelen och staden, rumsliga aspekter och identitet.

I sin bok skriver Sam Larsson (2005) om tre olika insamlings- och analysmetoder av det empiriska materialet, induktivt arbetssätt, deduktivt arbetssätt och abduktivt arbetssätt. Det induktiva arbetssättet innebär att man objektivt går in i och utgår från sitt empiriska material. Ett deduktivt arbetssätt innebär att undersökaren mer påtagligt låter sig styras utifrån teoretiska perspektiv i sin forskning. Det abduktiva sättet är en kombination av de två tidigare nämnda arbetssätten; här sker en pendling mellan teori och empiri. I vårt arbete försöker vi att tillämpa den sistnämnda arbetssättet alltså abduktivt. Detta innebär att försoningsprocessen präglas av en växling mellan teori och empiri.

5.1 Studiens vetenskapsfilosofiskt perspektiv

Syftet med denna uppsats är att ur en individs perspektiv se på de föreställningar som ungdomar i Hammarkullen har om segregation, kriminalitet och relation dem emellan. Vi är alltså ute efter människors individuella uppfattningar om segregation, kriminalitet och relation mellan segregation och kriminalitet. Utifrån vårt syfte valde vi det fenomenologiska perspektivet som studiens teoretiska perspektiv. Det fenomenologiska perspektivet är fokuserat på individens egna upplevelser och beskrivning av sin livsvärld.

Fenomenologins fokus ligger på att beskriva hur de ting vi har framför oss framråder för oss så som vi mest direkt och omedelbart upplever dem. (Thomassen, 2008, sid.91).

Med detta perspektiv vill vi ge en direkt beskrivning av ungdomarnas upplevelse och medvetande om sin livsvärld.

5.2 Urval innan intervju

Svenning skriver om urval att de kvalitativa undersökningarna inte kräver ett slumpmässigt urval eftersom de används i exemplifierande syfte för att skapa förståelse för enskilda fall. Istället handlar det alltid om ett selektivt urval av studieobjekt i en kvalitativ undersökning. Svenning berättar också att det inte finns några speciella regler för urvalet i en intervjuundersökning. Den kan därför ske på många olika sätt. (Svenning, 2003).

Elofsson skriver att det finns en rad olika tekniker för att göra urval, och att valet på urvalets storlek och förfarande styrs av effektivitet (Larsson & Mannheimer, 2005).

Våra urvalskriterier var ganska tydliga från början, vi skulle intervjua ungdomar mellan 15 och 20 år som bor i Hammarkullen. Vidare ville vi se till att få spridning på våra intervjupersoner så att inte alla var från samma skolklass eller hade samma kön och bakgrund. Dessutom ansåg vi att det var bra om inte bara de pratigaste och livligaste personerna fick svara på frågorna. Med de kriterierna i bakhuvudet tog vi hjälp av några klassföreståndare för att göra urvalet av ungdomar för gruppintervju.

Det som möjligtvis borde ha gjorts annorlunda är att vi själva skulle tänkt igenom noggrannare vilka kriterier vi ville ha och sedan ”spanat in fältet” genom att göra observationer, studiebesök eller provintervjuer med den aktuella mängden elever (Dalen, 2007). Men tiden fanns inte och därför gick vi genvägen delvis genom klassföreståndarna. Urvalet till gruppintervju gjordes med hjälp av rektorn och lärare vid Nytorpsskolan. Vi har förklarat för lärarna vilka kriterier vi har och de i sin tur har tillfrågat de ungdomarna som motsvarade om de vill medverka i intervjun. I individintervjuerna valde vi två personer som passade till våra kriterier och hade ingenting med gruppintervju att göra. Det var mer eller ett mindre någon form av slumpmässigt urvals förfarande i individintervjuerna

5.3 Intervjuer och bortfall

Av de tre intervjuer som vi genomförde under undersökningens gång, var nio gjorda i grupp och två individuella (en-till-en intervjuer). Vid intervjutillfället var intervjupersonerna mellan 16 och 18 år gamla. Könsfördelningen bland informanterna var ganska ojämn, fyra flickor och sju pojkar har deltagit. För att minimera bortfallet valde vi olika platser som ingångar för att hitta informanter, Nytorps skola, fritidsgården som heter ”Mixgården”, och Hammarkullens bibliotek. Alla ungdomar som vi intervjuade var bosatta i Hammarkullen vid intervjutillfället.

Vi använde oss av semistrukturerade intervjuer där vi hade en intervjuguide men också lät oss vara fria att ställa följdfrågor eller kasta om ordningen efter behov. Själva intervjuerna gick väldigt smidigt och var roliga att genomföra. Det verkade dessutom som om de flesta ungdomarna tyckte också att det var roligt att få svara på frågor.

Gruppintervjun har genomförts i ett rum på Nytorpsskolan tack vare rektorn där som lät oss låna lokalen och hjälpte till med att ta kontakt med ungdomar. Under intervjun har vi valt ut bland oss studenter en moderator som initierade diskussioner och introducerade nya aspekter på diskussionsämnet. Moderatoren försökte minimera sitt inflytande över diskussionens ämnen, men var tvungen att själva styra gruppdynamiken för att se till att alla gruppmedlemmarna fick lika stort utrymme.

Kajsa Bilinger skriver att moderatoren ska leda, åtminstone inledningen, av grupsituation, men samtidigt framhålla att hon eller han inte är expert på det fenomen som ska behandlas. Det är deltagarnas kunskap och erfarenhet som moderatoren vill få ta del av, det är de som har svaren på moderatorns frågor (Larsson & Mannheimer 2005, s.175).

Individintervjuerna genomfördes på Hammarkullens bibliotek. Vi tillfrågade biblioteksbesökare som passade in i vår målgrupp om de kunde tänka sig att ställa upp som våra informanter och två av alla hade tid att göra det. Nackdelen med detta var att eftersom mötet inte var bestämt i förväg, var vi tvungna att förkorta intervjutiden.

Som vi redan har sagt hade vi tre platser som tänkta ingångar för att etablera kontakten med ungdomar, men bara i två fall kunde vi nå önskat resultatet. Vi lyckades etablera kontakt med ”Mixgårdens” personal och i förväg lämnat skrivet informationsblad om vilka vi var och uppsatsens syfte. Vi fick även tid när vi skulle genomföra vår intervju. Men tyvärr, bara en dag innan vi skulle göra det, fick vi ett samtal från fritidsgårdens personal som bad oss att ställa in intervjun på grund av lågt intresse från ungdomarnas sida.

Under såväl gruppintervjuerna som de individuella intervjuerna har vi använt samma informationsblad och semistrukturerad frågeformulär (*bilaga 1*). Tiden under intervjutillfällena har varierat mellan 40 minuter och en timme.

5.4 Analys

Att genomföra en kvalitativ analys är en utmaning eftersom det inte finns några enkla och tydliga metoder för hur en sådan analys skall/kan genomföras och som man har enats kring inom forskarsamhället (Larsson, et. al.2005;s.107).

Vi spelade in intervjuerna och har lyssnat igenom dem flera gånger. Alla intervjuer har vi transkriberat i sin helhet. Vi har försökt återge informanternas tal så exakt som möjligt, för att öka utskriftens reliabilitet. Men för att underlätta den språkliga förståelsen och för att skapa mer sammanhang till exempel, har vi redigerat bort upprepningar, och ord utan sammanhang som till exempel: ”*wallah*”, ”*typ*”, ”*ae*hh”. Detta gjorde vi av respekt för våra informanter, eftersom om man återger talspråket alldeles för exakt kan det leda till att texten kan väcka löje.

Vi valde att placera analyser i direktanslutning till varje resultatkapitel. Analysarbetet har genomförts i några steg. Den första var direkt under intervju tillfällena, när vi analyserade informanternas svar och ställde relevanta följdfrågor. Genom att lyssna på inspelade intervjuer försökte vi därefter få en helhetsbild och därmed få bättre förståelse för det hela. Nästa steg var att transkribera, skriva ut kopior av texten och läsa igenom dem flera gånger för att hitta de meningsbärande elementen. För att dela in den ganska omfattande datamängden och kunna kategorisera data som vi har samlat in så att den blir hanterbara har vi skapat en analystabell. I tabellens rutor har vi fyllt i, uppgifter som ungdomar tyckte var viktiga att lyfta fram.

Exempel på analystabell

Intervju	Syn på Segregation	Syn på ungdomskriminalitet	Syn på segregation och ungdomskriminalitet
Fokusgrupp			
Första individ intervju			
Andra individ intervju			

I det sista steget av analysen försökte vi att göra övergripande teoretisk tolkning av materialet. Efter att vi hade genomfört de olika stegen försökte vi att sammanställa analysen så att den centrala resultatbilden tydligt skulle framkomma. Förutom den analys av data som genomfördes relaterades det insamlade materialet även till tidigare forskning och till de teoretiska utgångspunkterna.

5.5 Validitet

Kvale skriver om validitet inom samhällsvetenskapen som handlar om att en metod undersöker vad den påstås undersöka. Han definierar begreppet med vardagligt språk genom att ställa frågan: ”Mäter du vad du tror att du mäter?” (Kvale 2009 s.264) Under studiens gång har syfte och frågeställningar legat till grund för varje steg i arbetet med litteraturundersökning, utformningen av tema och intervjuguide, inhämtning och bearbetning av data.

Vi valde att arbeta med den kvalitativa metoden utifrån det fenomenologiska perspektivet som den vägledande vetenskapsfilosofiska utgångspunkten för undersökningen. Eftersom syftet med vår uppsats var att ta reda på ungdomarnas syn på fenomenet tyckte vi att den kvalitativa metoden skulle vara rätt verktyg för att mäta det vi skulle mäta, för med den kvalitativa metoden försöker man nå kunskap om individens subjektiva upplevelser utifrån hans/hennes egna ord. Under intervjutillfällena har vi försökt undvika ledande frågor, eftersom ungdomar är lättsuggererade och deras svar kunde bli påverkade av oss. På grund av tidsbrist hade vi tyvärr inte möjlighet att genomföra någon provintervju med informanterna, för att minimera vår inverkan på intervju personer och utarbeta bättre följdfrågor.

Troligen hade vi kunnat nå högre validitet genom att ha utfört några fler intervjuer eller genom att ställa högre krav på oss själva och ungdomarna vid själva intervjutillfällena, men vi anser ändå att det materialet vi fick ihop har fungerat bra och uppfyllt, vad man kallar, tillräcklig teoretisk mättnad.

5.6 Reliabilitet

Med reliabilitet menas konsistens, tillförlitlighet och noggrannhet under en undersökning och bearbetning av data. Reliabilitet behandlas ofta i relation till frågan om att ett resultat kan reproduceras vid andra tidpunkter och av andra forskare (Kvale, 2009).

För att uppnå högre reliabilitet har vi beskrivit varje steg av studien i metodavsnittet, intervjuguiden bifogades, detta gjorde vi ifall om studien ska kunna återupprepas. Resultatet har kategoriserats vid flera tillfällen av alla tre författare tillsammans och var för sig. Sedan har resultatet analyserats vid ett flertal tidpunkter för att minimera risk för förhastade tolkningar och analyser.

Det som kunde ha gjorts annorlunda är att vi kunde ha gjort en kvantifierad reliabilitetskontroll. Genom att låta två personer, oberoende av varandra, skriva ut samma avsnitt av en inspelad intervju och sedan anteckna de ord som skiljer sig mellan de två utskrifterna (Kvale 2009).

Vi valde att inte göra det eftersom inspelningskvaliteten var bra. Man kunde tydligt höra allt som hade sagts och man kunde knappt höra fel eller misstolka. Vid utskriften var intervjuledare alltid i samma rum ifall missuppfattningar skulle uppstå.

5.7 Generaliserbarhet

Eftersom man vid kvalitativ forskning arbetar med relativt små och syftes bestämda eller icke-slumpmässiga urval är möjligheten att generalisera resultaten begränsad eller inte möjlig (Larsson, et. al.2005,s.119).

Larson(2005) talar vidare om att generaliserbarhet kan beskrivas utifrån tre olika former: naturalistisk, statistisk och analytisk generalisering. Statistisk generalisering var inte aktuellt i vår studie, eftersom den syftar på formella regler och är kopplad till intervjupersoner som valts via slumpmässiga urval ur angiven population. Analytisk generalisering var inte aktuellt för oss heller eftersom den innebär att bedömningen görs om resultatet kan ge vägledning för vad som kommer att hända i en annan situation.

Vi kan inte påstå att våra ungdomar har samma erfarenheter eller intryck om segregation och kriminalitet som andra ungdomar från alla miljonprogramsområden i Sverige. Att generalisera vårt resultat till en större population kan inte genomföras eftersom vi gjorde så få intervjuer.

5.8 Etiskt protokoll

Med erfarenhet från B-uppsatsen där vi alla tre fick uppleva att etiska problem förekommer under alla stadier av undersökningen, har vi bestämt oss att föra ett slags protokoll (som vi har kallat för etiskt protokoll över alla problem som kan dyka upp under arbetets gång. Varje gång innan vi skulle övergå till nästa stadie av arbete, försökte vi tänka över alla möjliga etiska problem som kunde uppstå, diskutera möjliga sätt att undvika dem eller när det var omöjligt minska problemets inverkan på resultatet.

Även när det inte är ett formellt krav kan det vara värdefullt att på planeringsstadiet upprätta ett etiskt protokoll över de etiska frågor som kan förutses bli aktuella under undersökningen (Kvale & Brinkmann, 2009).

Kvale & Brinkmann tar upp en hel rad etiska frågor som kan vara aktuella, som till exempel informerat samtycke, konfidentialitet och vilka konsekvenser undersökningen får för dem som deltar i den.

Under formuleringen av ”etiskt protokoll” har vi delat in studien i sex olika stadier: tematisering, planering, intervjusituation, utskrift, analys och rapportering. I tematisering har vi övervägt syfte med undersökningen och diskuterade detta med vår handledare. Vi tyckte att det var intressant att ta reda på ungdomarnas syn på relation mellan segregation och kriminalitet.

Efter lång diskussion kom vi överens om att det är viktigt att lyfta fram just ungdomarnas syn på frågan, eftersom man vanligtvis bara hör politikernas och forskarnas röster. Under planeringsstadiet har vi försökt att överväga alla tänkbara etiska problem som kan uppstå. För att minimera risken för etiska problem har vi skapat ett informationsblad där vi informerar om vem vi är, studiens syfte, hur lång tid intervju kommer att ta, att vi kommer att använda bandspelare och att materialet på bandet kommer att raderas efter att vi har skrivit ner allt på papper.

Informationsbladet uppger också att deltagandet i intervjun är helt frivilligt och att intervjupersonerna när som helst kan välja att avbryta, personuppgifter kommer att ändras så

att det inte är möjligt att identifiera någon och att vi har tystnadsplikt. I intervjusituations stadium har vi övervägt hur rum- och gruppkonstellation kan påverka resultat av intervjuer. För att minska vår påverkan på ungdomarna och deras svar har vi till exempel valt att möta dem i grupp. För att minska risken för att ungdomarna skulle påverkas av varandra, valde vi att göra några enskilda intervjuer. Under gruppintervjuerna fanns det en faktor som hade både fördelar och nackdelar för intervjurens resultat.

Vi intervjuade vår grupp i skolans lokaler. Fördelen med det är att det är ungdomarnas hemmaplan och är en miljö som uppmuntrar till att diskutera, men nackdelen är att de vuxna som ungdomar träffar i skolan är lärare, och då finns det en fara för att ungdomarna skulle försöka att gissa vilka svar vi vuxna ville ha och inte deras egna åsikter. Under utskriftsstadiet har vi först och främst säkrat intervjupersonernas konfidentialitet.

Namn valet har vi övervägt ganska noga. Vi räknade in att till exempel kurder inte ville ha turkiska namn och så vidare. Intervjupersonerna blev tillfrågade vilka namn de vill ha. Ungefär hälften av intervjupersoner valde namn och hälften överlämnade detta till oss. I analysdelen har vi övervägt hur djupt intervjuerna ska tolkas och hur många egna tolkningar ska vi lägga in. De tolkningar som finns i analysen är våra egna. Intervjupersonerna har inte haft inflytande över hur deras uttalande ska tolkas.

Under tiden när vi skrev uppsatsen nådde vi inte det sista stadiet, rapportering, men vi tyckte att det är viktigt att ha den punkten med i etiskt protokoll. I informationsbladet som vi delade ut till ungdomar har vi informerat att uppsatsen kommer att läsas av elever och lärare vid universitetet och sedan kommer att publiceras på Internet. Men frågan om konfidentialitet är prioritet nummer ett i det här undersökningstadiet eftersom det är just här vi ska presentera vår rapport som byggs på privata intervjuer och ingen intervjuperson får skadas på något sätt på grund av det som han/hon har sagt. Då vår studie avser ett helt område med människor som riskerar att bli eller redan har blivit föremål för stigmatisering och diskriminering, är det viktigt att vår studie undviker att på något sätt göra situationen värre för dessa människor. Den viktigaste aspekten som vi fick hålla i huvudet under hela arbetsgången var konsekvenserna. Ingen av undersökningsspersonerna fick komma till skada på grund av undersökningen.

6. Analys och Resultat

I det här avsnittet kommer vi att presentera de resultat vi har fått fram i våra intervjuer med ungdomarna, både i den individuella och i fokusgruppen, detta för att ge en inblick i hur ungdomarna ser på segregation, kriminalitet och sambandet mellan dem emellan.

Vi har delat in resultatdelen i tre teman: segregation, kriminalitet, och sambandet mellan segregation och kriminalitet.

6.1. Individintervju

Nazek – en 16 - årig flicka med ursprung i ett land i mellanösten. Hon är född och uppvuxen i nordöstra Göteborg . Hon bor till sammans med sina föräldrar har fyra syskon i familjen. Hon är äldst bland sina syskon. Fadern arbetar som taxiförare, mamman arbetar som tolk. De bor i ett hus i Hammarkullen. Nazek går första året på gymnasiet.

Shero – en 17 - årig pojke från ett land i Mellanöstern. Han flyttade till Sverige med sin mamma när han var nio år gammal. Han har växt upp i en lägenhet i Hammarkullen. Han bodde med sina både föräldrar tills han fyllde femton år. Numera bor han med sin mamma och tre syskon. Mamman arbetar i en mataffär och pappan som bussförare. Han går andra året på gymnasiet.

6.2 Fokusgruppen

Alan - en 16 - årig pojke med ursprung i ett land i Sydosteuropa. Han är uppvuxen i Hammarkullen. Han lever med sina föräldrar och har en storebror. Han och familjen trivs i förorten. Familjen bor i en fyrarumslägenhet. Alan går i skolan i nionde klass, han trivs i skolan.

Bajar - en 16 - årig kille från ett land i Asian. Han flyttade till Sverige när han var liten. Han har växt upp i en förort till Malmö. Bajar med sin familj flyttade till Hammarkullen för sex år sedan. Bajar går i skolan i nionde klass. Han tycker att det tråkig i skolan. Han vill blir snickare.

Cewan - en 15 - årig flicka hennes föräldrar kommer från Mellanösten. Hon är född i Sverige. Pappan får sjukpension och mamman är arbetslös. Cewan har två syskon. Hon går i åttonde klass. Hon tycker att det är roligt gå i skolan.

Darin - en 17 - årig pojke från ett land i Mellanösten. Han kom till Sverige när han var liten. Han lever med sin mamma och lillasyster i Hammarkullen. Pappa dog i hemlandet redan innan de flyttade till Sverige. Mamman arbetar i förskolan. Darin går i nionde klass.

Gabrela - en 16 - årig flicka. Hon kommer från Latinamerika, flyttade tillsammans med sina föräldrar till Hammarkullen för åtta år sedan. Hon har inga syskon, Gabrela går i nionde klass.

Haval en 17 - årig pojke, hans föräldrar kommer från Mellanösten men själv är han född i Sverige. Han går i nionde klass samma skola som alla andra i gruppen och bor i Hammarkullen.

Leila en 17 - årig flicka som kom till Sverige från Östeuropa för tio år sedan. Leila bodde tidigare i en annan kommun, hennes familj och hon flyttade till Hammarkullen för tre år sedan. Hon går i nionde klass.

Morad en 16 - årig pojke som kommer från Afrika och är född i Sverige. Han går i åttonde klass.

Nader en 17 - årig pojke. Föräldrarna kommer från China. Han är född i Sverige och går i nionde klass.

6.3 Tema1: Segregation – ”Lika barn, leka bäst”

Vi ville veta hur intervjupersonerna definierar begreppet segregation. De flesta har hört begreppet segregation, men hade svårt att förklara begreppets innebörd. Efter en kort förklaring av begreppets betydelse kunde vi få en bra bild av hur ungdomarna uppfattar segregation.”Shero säger: ”*Jag vet inte hur jag ska förklara begreppet, men kan säga att det betyder orättvisor.* Nazek säger: ”*Segregation för mig är när man skiljer åt folk, att människor får bo i olika områden, och att det finns skillnad mellan svenskar och invandrare*”. Men för Bajar har segregation två sidor, en positiv sida och en negativ. Han förklarar den positiva sidan så här: ”*Lika barn, leka bäst. Om du har hört talas om det här ordspråket.*” Men nackdelen enligt Bajar är att man inte kan komma åt olika kulturer.

Darin ser segregation som en indelning i grupper, att alla invandrare i hans område bor i lägenheter och höghus och svenskarna bor i fina områdena i villor radhus eller fina lägenheter

i stan. Enlig Cewan ”Segregation betyder när folk lever avskilt ifrån varandra till exempel vi tar Hammarkullen att invandrare och svenskar inte bor tillsammans. Eller om vi tar skolan i förorter, i min klass på grundskolan var det bara två svenskar och jag tycker inte att det är bra”.

Att invandrare bara är tillsammans med andra invandrare ser Elin som segregation.

Segregation för Gabriela betyder ”svenskar och blattar”, han anser att invandrare har blivit fattigare och inte har något jobb medan svenskarna har blivit rikare. Haval och Leila var helt tysta medan de andra deltog i diskussionen om begreppet segregation.

Om vad segregation kan leda till säger Nazek;” segregation gör att de flesta invandrare inte får möjlighet att lära sig språket.” Hon menar att många invandrare eller flyktingar som kommer till Sverige inte kan svenska språket, om dem inte blandar sig med vanliga svenska områden så dem kommer aldrig att utveckla språket.

Shero anser tror att segregation kan leda till (kriminalitet). Enligt Shero gör avståndet mellan invandrare och svenskar att vi inte kan förstå varandra och detta gör i sin tur att vi missförstår varandra. Många invandrarkillar har aldrig träffat svenska ungdomar, de tror att alla svenskar är rasister. Men personligen säger han att han har en annan bild om samhället och svenskar och detta tack vare enligt honom att han har skaffat sig många svenska kompisar. Shero fortsätter och berättar att han aldrig tidigare umgicks med svenskar förrän han började på gymnasiet.

Haval håller med Shero och säger: ”Vissa svenska ungdomar vill inte umgås med ungdomar med invandrarbakgrund, de tänker så här, jag vill inte hänga med invandrare dom kanske är kriminella eller nåt sånt” de tror att de flesta är kriminella eller något sånt.

Haval berättar att när han är i stan med kompisar och gör någonting, känns det som om att alla svenskar tittar på dem, men när svenska ungar gör samma sak ingen bryr sig om dem. Haval fortsätter och berättar:

Vi var en gång på en läger i Jönköping och det var många svenskar också. Förste dagen spelade alla med varandra och allt gick bra, men nästa dag vågade ingen komma och spela med oss. Detta bara för att det var en kille i vår grupp som uppförde sig lite konstig. Vi fick inte vara med längre det var som att de ville straffa oss. Vi kände oss verkligen utanför.

Haval säger: ”Jag är född här i Sverige, men för de flesta är jag en Turk. Hos dom är jag alltid en turk, jag känner mig själv också som turken”.

6.4 Analys

En majoritet av befolkningen betar sig då och då på ett avvikande sätt och den avgörande frågan är, hur reagerar den sociala omgivningen på detta?

Ibland tvingas människor in i ett socialt system som betecknar eller stämplar dem som avvikande eller kriminella (Payne, 2002).

Haval uttrycker det som vi tolkar som en identitetsbrist eller en tveksamhet kring identiteten då han säger att det svenska samhället ser på honom som turk. Han vill bli uppfattad som svensk eftersom han är född och har levt hela sitt liv i Sverige.

Molina (2006) menar att det individuella perspektivet att invandrare eller låg inkomstagare själva skapar en segregation är irrelevant och felaktigt. Hon anser att det när det gäller etnisk boendesegregation är nödvändigt att anlägga ett maktperspektiv. Det handlar enligt henne om att invandrare inte har möjlighet att välja något annat.

Darin talar om att han av erfarenhet känner sig mer hemma i Hammerkullen än i ett ”svenskt” område. Shero tycker att det är bra med segregationen i Hammerkullen för att det finns en känsla av samhörighet. Han och hans mamma känner sig hemma i Hammerkullen, de glömmer inte sina rötter eller hemlandet. (Det där berättar han inte i resultat delen, Detta hänger löst borde kopplas till vad ungdomar berättar om att de tycker att alla tittar) Att vara med sina närmaste kompisar eller släktingar, ger en känsla av samhörighet ”att höra hemma” är en meningsfullt för ungdomarna (Peterson, 2003.s.199).

Enlig Goffman människor i samhället kan få en viss stämpel på sig, ett stigma, som innebär att de har ett beteende som är svartmålande. Stigma används på så sätt för att kalla kännetecken i människors egenskaper i samhället som inte lever upp till de förväntningar och de normer som finns i samhället. När vi möter, ser eller läser om en människa utgår vi från de första intryck vi får av människan (Goffman, 2002).

6.5 Tema 2: Ungdomskriminalitet – ”Svenska kriminella är små barn som leker”

Våra intervjupersoner var överens om definitionen av ungdomskriminalitet. För dem innebär kriminalitet något som är olagligt, dvs. handlingar man kan straffas för. Shero säger: misshandel, rån, att tillhöra ett kriminellgäng och att sälja knark är kriminella handlingar. För

Shero finns de riktiga och grova kriminella i länder som USA, Ryssland och Japan. Enligt Shero är svenska kriminella små barn som leker. Nader håller med Shero och säger: ”*här i Sverige försöker de unga ha rollen som kriminella, men i verkligheten de är bara pojkar. Jag tror att det är media som skapar dem.*”

Shero berättar att det finns anledningar till att ungdomar begår brott. Enligt Nazik är det mest ungdomar med invandrar bakgrund som begår brott. Det beror på många faktorer bl. a familjen, brist på svenska språket, dålig skolgång och en önskan att tjäna snabba pengar. Nazik anser att ungdomarna i Hammarkullen inte har mycket att göra. Det är därför enligt henne vissa ungdomar hamnar i kriminalitet.

Enligt Shero blir många ungdomar från förorten diskriminerade, till exempel en av hennes vänner som var en duktig fotbollsspelare. Han var med i blåvitt, men fick inte fortsätta trots sin talang. Tränaren vill gärna ha svenska ungdomar istället. Samma sak har hänt med honom: *Jag hade ett kontrakt med laget och fick träna i tretton dagar i Holland, men vid hemkomsten ”fick jag inte fortsätta. Det finns många duktiga invandrar spelare som har talang, men de för aldrig chansen att gå vidare.”*

Leila och Nazik tror att ungdomskriminalitet många gånger har med familjens ekonomi att göra. Många ungdomar kommer från familjer som inte har råd att ge sina barn pengar. Detta gör att ungdomarna begår brott för att komma över pengar.

Enligt Haval beror ungdomskriminalitet på att nästan alla fritidsplatser är stängda, ungdomarna har inte någonting att göra de vet inte hur de ska driva tiden. Haval liksom Laila och Nazik ser familjens situation som en av de anledningarna till att många ungdomar hamnar i kriminalitet. Men Cewan tycker att många föräldrar inte vet vad deras barn gör utanför hemmet, de vet inte någonting om vilka kompisar barnen umgås med, till och med vet många föräldrar ingenting om barnens skolgång. Darin håller med Haval och tycker att många föräldrar slarvar i sin roll som föräldrar.

”jag tycker det ligger ett stort ansvar på föräldrarna, de ska kolla om det går bra för barnen i skolan, och på samma sätt skolan måste ha bra kontakt med föräldrarna. Jag tror om man har bra föräldrar väljer man inte dåliga kompisar. Kommunen också har ett stort ansvar, de ska satsa mer på fritids och olika verksamheter i stadsdelen.. Jag tycker att det ska vara mer vuxna ute och se till hur ungarna har det, eller att flera vuxna engagera sig i området som t. ex lugna gatan. Många ungdomar uppskattar vuxnas närvaro på gatorna, man känner sig

mer trygg. Lunga gatan har hjälpt många unga ta avstånd från kriminalitet och får en bättre skolgång.”

Men enligt Bajar bror ungdomskriminalitet många gånger på fattigdom, Nader avbryter Bajar och säger: *”Många har för lite leksaker att leka med, det låtar kanske löjligt men så är det faktiskt”.*

Vi frågade vad de andra har att säga om fatigdom som ett bakomliggande faktor till kriminalitet. Nästan alla är överens om att fatigdom spelar en stor roll. *Bajar säger: ” många ungdomar som man träffar i skolan eller på gatan har fina kläder, mobiler, cyklar eller mopedar med sig, detta gör att de som inte har råd med sådana saker försöka skaffa de på andra sätt.”*

6.6 Analys

Enligt Brå det är ganska vanligt att ungdomar någon enskild gång begår ett brott. Vanligast är att snattra från affärer eller skolan. Brå ungdomsundersökningar som de gör vartannat år omfattar elever i klass nio från hela Sverige, och det är anonym. Eleverna svarar på frågor om de har gjort brott eller varit delaktiga. Den undersökning som gjorde 2005, att har visat nästan hälften av eleverna som går i klass nian har snattrat något under senaste året (Brå, Rapport, 2006:7).

De flesta ungdomar som begår ett brott som unga fastnar inte i kriminalitet. Men en liten grupp människor blir kriminella. Den lilla gruppen står för en stor del av brottsligheten. Det finns en del forskning om vilka tidiga riskfaktorer som kan leda till att en person blir kriminell. Det kan handla om att man som liten är aggressiv, förstör för andra, har sönder saker, är allmänt bråkig, har koncentrationssvårigheter och har svårt att umgås med andra barn och vuxna. Barnet kan också ha svårt att följa med i skolarbetet och ha svårt med känslor. Detta leder ofta till problem med kamrater och till svårigheter i skolan över huvudtaget och detta kan skapa en grogrund för att senare börja begå brott och fortsätta med det (Brå Rapport,2006:7).

Darin berättar att det finns vissa motiv till att ungdomar begå brott och, *det spelar inte roll om man är blatte eller svensk, ibland när man har problem eller man få inte pengar av sina föräldra då begår man brott. Jag säger inte alla, men vissa gör det.*

Gabrela har en annan tolkning han tror att vissa när de ser sina kompisar med pengar och ville då själv ha.

Cewan anser att några ungdomar tyckte att det är kul att begå brott men det kanske ett sätt att slippa undan de problem som de har hemma.

Enlig Andershed(2005) har barn eller ungdomar med normbrytande beteende ofta ett mindre positivt samspel med sina föräldrar. Han vill också säga till oss att normbrytare beteende i barndomen hänger ihop med att föräldrar visar mindre värme, att föräldrar och barn samtalar mindre regelbundet med varandra.

Nästan alla ungdomar tycker att det är bra om föräldrar övervakar sina ungar. De lägger stort ansvar på föräldrar. Om vi går till Andershed(2005) enligt honom har föräldrar ett stort ansvar den första är bristfälliga uppfostringsmetoder, han menar att målet med uppfostran för flesta föräldrar är att hjälpa barnet positiva utvecklingar. *”Men när de metoder som föräldrar använder är effektiva, kan de istället vara riskfaktorer för normbrytande beteende”* (Andershed,2005,s.97).

Man grundar teorin om att uppfostringsmetoder är betydelsefulla för utveckling av normbrytande beteende främst beror på en brist på socialisation hos barnet, samt på att föräldrar i första hand är de som förmedlar positiv socialisation till barnet, åtminstone under barndom som vi fokuserar på här. De faktorer som påverkar ungdomars uppväxt är om man har föräldrar som utsätter barn för misshandel och övergrepp, eller bevittnar konflikter mellan sina föräldrar. Det kan upplevas som traumatiskt för barn.

Det kan också bero på om man har föräldrar med depression, som är psykisksjuka, missbrukare, kriminella, ensamstående föräldrar, unga föräldrar, stor familj eller låg socioekonomisk status även om riskfaktorer hos personen och hemmet ofta ses som de mest viktiga i utvecklingen av normbrytande beteende i barndomen påstår forskare att risker i närsamhället också är av stor betydelse (Andershed, 2005). Om vi gå tillbaka vad Nader har talat om kriminalitet och media, är det så enligt Nader att media som skapar kriminella ungdomar.

Enlig Ohlsson(1997) lever massmedia på att sälja nyheter och det som säljer har ett nyhetsvärde. *”Våld, sex, kriminalitet och droger, anses ha ett nyhetsvärde, speciellt om det kan kopplas ihop med ungdomar, invandrare och kändisar. Det är inga stående inslag eller direkt tvång från redaktionsledningen på att ha med dessa ämnen men de journalister som tävlar om att komma på ”ettan” och på ”löpet” vet intuitivt vad som går hem”* (Ohlsson, 1997,s.131).

I massmedia talas ofta om hur ungdomar med annan bakgrund än svenska misslyckas med att integreras i samhället och hur dessa unga har det svårt att nå godkänt betyg i kärnämnen, svenska, engelska och matematik.

6.7 Tema 3: Kriminalitet och segregation – ” Vi slår tillbaka”

Det är ett tema som egentligen är en blandning av två första teman och under intervju tillfällena har vi introducerat tema för ungdomar och på olika sätt försökte att leda samtalet till den för att få ungdomarnas syn på relation mellan segregation och kriminalitet. Hela tiden var den invävd i dem första två teman och det var svårt att känna igen och urskilja den.

Ungdomarna var enade om att segregation leder till kriminalitet och under några tillfällen har de uttryckt det själva. Shero till exempel uttrycker det så: *Segregation kan leda till att kriminalitet i sin tur leder till att situationen försämras och problemet ökar mer, många invandrarkillar har inte träffat svenska ungdomar, de tror att alla svenskar är rasister och därför vill man betala tillbaka genom att begå brott. Nu är mer jag mogen och har träffat många svenskar från skolan eller på fritiden därför har jag lyckats få en annan bild på samhället och svenskar.*

Samtidigt som man är ense om att segregation kan vara en bakgrundsfaktor till kriminalitet, är ungdomarna ense om att kriminalitet är ett fenomen som förekommer i olika grupper av Sveriges befolkning. Gabriela menar att svenskar inte är immuna mot att utveckla avvikande beteende i form av kriminalitet. Hon säger: *Det är inte bara invandrare som är kriminella det kan lika gärna vara svenskar som inte vill vara som alla andra och väljer att vara kriminella. Det har ingenting med etnicitet att göra.* Alan pratar om samma tema: *Det finns ju kriminalitet överallt, man kan inte bara säga att det finns endast i Hammarkullen.* Ungdomar berättar även att det avvikande beteende som tillskrivs förortsungdomar är något slags svar till omvärlden. På grund av segregationen ökar vi och de tänkande som leder till att ett stort glapp skapas mellan olika områden som i sin tur leder till irritation och konflikter. Darin berättar att när han med sina kompisar besöker andra områden/stadsdelar känner han att människor tittar på dem annorlunda. Han säger: *De som bor där pekar på oss och skrattar också. Detta känns konstigt och man blir irriterad.* Hans kompis Haval fortsätter att förklara: *Alltså jag tror att det sker på grund av att vi beter oss annorlunda. De andra är inte vana vid sådant beteende så de blir chokade och därför börjar peka.* Bajar tillägger: *De tror att vi är djur, sen undrar de varför invandrare är så aggressiva.*

Ungdomar lyfter fram faktorer som fungerar som mellanfaktorer mellan segregation och kriminalitet. Som till exempel rasism, fattigdom och minskning av fritidsaktiviteter för ungdomar. Segregation kan leda till ”vi och de” tänkande som i sin tur kan skapa rassistiska tankar bland majoritetens befolkningen och kommer att resultera i stor konflikt.

Alan berättar att: *segregation i framtiden kan leda till rasism. Som under andra världskriget. Bajar fortsätter: Ja, om vi fortsätter att förbli förtryckta kommer vi att slå tillbaka.* En till mellanfaktor som kan skapas av segregation och som i sin tur kan leda till kriminalitet är fattigdom. Haval säger: *Kriminalitet beror också på att man inte har så mycket pengar. Man sätter ju massa invandrare här utan att erbjuda jobb och sedan klagar samhället på att invandrare här inte betalar skatt, det leder ju såklart till att man inte har så mycket pengar och det blir mer kriminalitet här i Hammarkullen.* Den tredje faktor som kan leda till kriminalitet och skapas av segregation är outvecklad föreningsliv. Nazek berättar: *Alla fritidsaktiviteter som de tar bort från förörterna påverkar mycket ungdomar. De vet inte var de ska ta vägen, alla fritidställen är ju stängda.*

När ungdomar lyfte fram outvecklat föreningslivet som var en av orsakerna till att ungdomar väljer kriminella banor, var vi studenter ganska förvånade, men det visade sig att ungdomarna var enade om det. När Shero pratar om problematiken säger han: *Det som kan vara orsak är att det är tråkigt på kvällar. Ingenting att göra, det är därför vissa hittar på dumma saker.* Hans kamrat Darin utvecklar vidare: *Det är för lite idrottsföreningar här i Hammarkullen. Vi ställde en följdfråga om att det finns ganska många invandrarföreningar och en fritidsgård i Hammarkullen.*

Alan: *Ja, men invandrarföreningar är för dem gamla och ”MIXEN”(så kallar ungdomar fritidsgården i Hammarkullen mellan varandra) blir inte rolig att besöka varje kväll.*

Ungdomarna ser fritidsföreningar även som ett verktyg för att minska Hammarkullens utanförskap. Nazek säger om det: *Fritidsaktivitet är bra för unga att träffa andra unga från flera olika stadsdelar med hjälp av fotboll, basket vad som helst, på så sätt kan de tydligt se att de har gemensamma intressen med ungdomar i andra stadsdelar. Jag tycker att det skulle vara bra om andra skolor från olika stadsdelar gör studiebesök till förörterna och se hur de har det. Mitt råd till myndigheter är att de ska satsa på mer fritidsaktiviteter om de vill minska kriminalitet.*

Ungdomarna säger att det finns många invandrare som vill motbevisa den bilden som existerar om förortsungdomar. Haval berättar: *Till exempel att svenskar tror att invandrare*

ställer till mycket bråk så försöker man göra det motsatta för att motbevisa dem. Jag menar inte att man blir snällare när man träffar svenskar, det gör man bara för att motbevisa fördomarna. Som jag sa nyss man blir mindre bråkig och försöker verka mer smartare än vad man är för att bevisa att de har fel och att de inte ska dra oss alla över en kam. Vi är annorlunda, vi har olika personligheter, vi har många olika karaktärer.

6.8 Analys

När vi analyserar resultaten av teman framträder en bild om att det finns en relation mellan ungdomskriminalitet och segregation. De intervjuade respondenterna ansåg att segregation leder till kriminalitet. Ungdomar beskriver det som någon slags ond cirkel där det ena leder till det andra. Ett ökat utanförskap leder till att chanser att utveckla avvikande beteende i form av kriminalitet ökar och detta leder till att utanförskap ökar ännu mer.

Stämpling ger upphov till en negativ självbild som leder till sekundär avvikelse som är ett misslyckande enligt kulturella definitioner vilket leder till mer stämpling osv.(Goldberg, 2000).

I förorten och stämplas man som avvikande från majoritetsbefolkningen i landet på grund av sin etnicitet eller klass. Detta leder till utanförskap och negativ självbild som i sin tur leder till att vissa utvecklar avvikande beteende som leder till ännu mer stämpling och utanförskap. Det finns i dessa områden också ett främlingskap i förhållande till det övriga samhället.(Sernhede, 2006 s. 279)

Informanterna uppger att de förortsungdomar som har inte någon eller dålig kontakt med majoritetsbefolkningen kan skaffa sig en negativ, förvrängd bild av samhället utanför förorten. Segregation leder till att ett glapp mellan befolkningsgrupper fylls med negativa bilder som skapas på grund av brist på kunskap och rykten. Som till exempel en av intervju respondenterna uppger att de förorts ungdomar som inte har kontakt med svenska ungdomar, tror att alla svenskar är rasister. Detta leder enligt en av informanterna i sin tur att förortsungdomar försöker slå tillbaka genom att begå brott.

Ur ungdomarnas berättelser framkommer det tydligt att de tycker att de avviker från majoritetsbefolkningen och det får de bekräftat varje gång de lämnar förorten och besöker en annan stadsdel. Det leder till att den negativa självbilden förstärks vilket leder till sekundära avvikelser och så vidare.

Runt om i Västeuropa har den situation som följt på de senaste decenniernas strukturella förändringar av ekonomi och samhälle i hög grad påverkat synen på de internationella migrationsströmmarna som fört ”tredje världen” rakt in i de europeiska metropolernas hjärtan.

/.../Över hela kontinenten pågår en utveckling som segregerar och avskiljer de områden dit uanförskap och nyfattigdom är koncentrerad från övriga samhället (Sernhede, 2006 s278).

Våra informanter visar sitt missnöje över att alla invandrare samlas för att bo på ett och samma ställe. Det leder till att de flesta invånare i området får låg social status eftersom de är nya i landet och har problem med ekonomin. Den ekonomiska faktorn enligt ungdomarna är en av viktigaste aspekterna för människor som väljer kriminella banor.

”I varje storstad i västvärlden är ett eller flera distrikt, stadsdelar eller kända som urbana bostadskvarter allmänt helveten där faran, synden och exkluderingen tillhör vardagen. Vissa områden får till och med status som den nationella synonymen för allt ont och alla faror som drabbar den polariserade staden (Wacquant, 2007 s.297).

Men enligt våra intervjurespondenter motsätter sig många förortsbor den negativa existerande bilden om människorna som bor i förorten och försöker skapa positiva motbilder. Istället för att låta irritation styra situationen, väljer de människor att motbevisa existerande fördomar genom att agera så som majoritetsbefolkningen förväntar sig enligt normalitets kriterier som finns i samhället.

Enligt Goffman drabbas en människa av en känsla av misslyckande då hon blir medveten att hon ses som annorlunda av omgivningen. Det är därför enligt Goffman den stigmatiserade människan försöker hitta vägar att passa in som ”normal”(Goffman 1972, s. 136-137).

Ungdomarna hade ett klart koncept på hur man kan minska segregation och minska risken för att ungdomar blir kriminella. Enligt våra intervjurespondenter skulle en ökning av fritidsaktiviteter leda till en förbättrad situation för ungdomar i Hammarkullen. Våra intervjupersoner tycker att föreningsaktiviteter skulle kunna fungera som något slags öppet forum där ungdomar från förorten kan träffa svenska ungdomar på lika villkor. Tyvärr kunde vi inte hitta passande litteratur om att relation mellan föreningslivet och kriminalitet och vi dessutom har haft knappt om tid. Därför tog vi kontakt med konsulenterna på Idrotts- och föreningsförvaltningen angående hans åsikt i frågan om att brist på fritidsaktiviteter kan leda till ungdomskriminalitet.

Claudio Reggiani: Ja det är viktigt att det finns brett utbud på fritidsaktiviteter i området. För att ungdomar ska kunna vara en del av något positivt. Föreningslivet lär ut demokratiska grundvärderingar, samarbete med andra individer och respekt för omgivningen och samhället. Jag är ganska säker att vid brist på positiva aktiviteter, kommer individen söka sig till det negativa som till exempel kriminalitet.

7. Slutsats och diskussion

Det som är våra huvudsakliga tankar med den här uppsatsen är att undersöka ungdomarnas syn på ungdomskriminalitet, segregation och sambandet mellan dem i Hammarkullen.

Vi koncentrerade oss bara på ett geografiskt område Hammarkullen., men det blev svårt att hålla sig bara inom detta ämne.

Målet med uppsatsen är att lyfta fram röster som enligt vår egen uppfattning är ganska ofta bortglömda bakom politikernas och medias starka röster och det är ungdomarna själva.

Vi bestämde oss för en kvalitativ metod då vi använde semistrukturerade intervjuer där vi hade en intervjuguide men också lät oss vara fria att ställa följdfrågor eller kasta om ordningen efter behov. Själva intervjuerna gick väldigt smidigt och var roligt att genomföra. Det verkade dessutom som att de flesta av ungdomar tyckte också att det var kul att få svara på frågor. Men det är ju tyvärr inte alltid de roligaste och smidigaste intervjuerna som ger det fylligaste materialet.

Vårt resultat visar att i stort sett alla ungdomarna var överens om att segregation skiljer åt folk, att människor får bo i olika områden, och att det finns skillnad mellan svenskar och invandrare. Ungdomar tror att segregation kan leda till kriminalitet, avståndet mellan invandrare och svenskar gör att vi inte kan förstå varandra och detta göra i sin tur att vi missförstå varandra.

I teman ungdomskriminalitet lyftas fram några viktiga punkter som på verkar ungdomar att hamna i kriminalitet. Som t. ex brist i svenska språket, fatigdom, brist på ungdoms aktivitet i förorten, diskriminering och betydelsen av *familjens omsorg*.

De här uttalande som vi har fått fram i de kvalitativa intervjuerna visar att ungdomarna är medvetna om det socialt utsatta och segregerade området. Dem är medvetna om att deras härkomst gör det svårare för de att bli en del av det svenska samhället. Sheros berättelse om fotbollslagen som utesluter han på grund av etnisk bakgrund är ett exempel på hur många unga invandrare upplever diskriminering och hur de ser på sig själv. Det är möjligt att hans uteslutande beror på andra faktorer som t. ex brist på talangen, men hans utsatthet som en ung invandrar individ från förorten gör det lättare att tolka allt som är mot honom, som rasistisk och diskriminering.

När Haval säger att han är för de flesta svenskar är en Turk, och nu känner han sig alltså som en turk, betyder att han har accepterat etiketten som Turk, trots att han är inte från Turkiet, utan "turk" användas som ett ersättningsord för invandramannen, detta i en negativ och nedlåtande bemärkelse. Enligt stigma teorin som vi har diskuterat tidigare kan begreppet turk

bli tecken att man är underlägsen, eller mindre värd. Vi tror att allt detta gör att *försvarsmekanismerna* hos ungdomarna blir större. Inställt att se svenska ungdomar som medborgare uppfattas de som motståndare eller till och med fiende. I ett sådant klimat blir det lätt att förstärka ”vi och de” känslor som ofta sluta med ungdoms våld och gäng bildande.

Enligt Goffman(1972) när människan blir medveten att hon ses som annorlunda i omgivningens syn, kommer en känsla av misslyckande drabba henne. Det är därför enligt honom den stigmatiserade människan försöker söka vägar att passa in som ”normal” Eller att den stigmatiserade ställs inför stora krav och förväntningar i sina sociala relationer och det handlar om att antingen nedvärdera sig eller dölja sitt stigma. Goffman ser detta som svåra och problematiska situationer som den stigmatiserade brottas med för att vinna fullt socialt erkännande och anpassa sig till det *normala* samhället(Goffman, 1972, s. 136-137).

De flesta intervjuade av ungdomarna upplever att de behandlades och betraktades som kriminella. Detta gör då att de börjar leva efter förväntningarna andra har av dem. Haval och Shero tar upp detta i diskussionen och säger att vissa svenska ungdomar inte vill umgås med ungdomar med invandrar bakgrund, för att de tror att dem flesta är kriminella.

Vi tror att bli betraktat och stämplat av andra som kriminell enligt skapar en negativ självbild, och detta gör i sin tur att öka risken att individen medveten skall strida mot kulturella normer. Guldberg använder begreppet sekundär avvikelse och säger att det grundas på en relativ väletablerad negativ självbild och kan betraktas som ett medel att försvara sig mot angrip eller anpassa sig till öppna förtäckta problem, orsakade av stämpling.

Förutom de teorier som vi har tillämpat i vår uppsats, finns det måna imperska försakningar som bekräftar sambandet mellan segregation och ungdomskriminalitet. Som t. ex brås rapport (2005:17): ”... *ungdomar i synnerhet är de som påverkas negativt av segregation och därför ökar risken för brottslighet bland just den gruppen.*” Detta enligt rapporten betyder att segregation och utanförskap ofta leder till kriminalitet och annat asocialt beteende. Enligt rapporten är ungdomar i segregerade områden överrepresenterade när det gäller brott. I diskussionen med ungdomarna kommer vi fram till att det ligger ett stort ansvar på samhälle att ta effektiva åtgärder för att minska riskerna att ungdomar hamna i kriminalitet.

Avståndet mellan människor gör att vi konstruerar fördömer. Shero tar upp detta problem i

fokusgruppen. Segregation enligt honom ledar till (kriminalitet). Han menar att avståndet mellan invandrare och svenskar gör att vi inte kan förstå varandra och detta göra i sin tur att vi missförstå varandra. Enligt Shero många invandrar killar har aldrig träffat svenska ungdomar, de upplever att alla svenskar är rasister.

I rapporten (Fokus 8), definieras utanförskapsområde som ett bostadsområde där en stor del av befolkningen är resurssvagare än befolkningen i övrigt. Att vara resurssvagare eller fattig ses ofta som bakomliggande orsak till kriminalitet. De flesta av ungdomarna också pekade på fattigdom som en faktor för att många ungdomar hamna i kriminalitet. Leila och Nazik var överens om att ungdomskriminalitet många gånger har med familjens ekonomiska situation att göra. Vi tror att vara resurssvagare kan man se på olika plan, t. ex de flesta av vår intervjuade ungdomar tror att i Hammarkullens område finns det inte så mycket aktivitet. Alltså de menar att förorten är fattig på ungdomsverksamheter, fritidsplatser osv.

Vi tror att materialet som vi har skaffat oss för uppsatsen gett oss en övergripande bild om hur ungdomarna uppfattar segregation, kriminalitet och sambandet mellan dem. Vi tror också att vi har fått svar på våra frågeställningar.

7.1 Vidare forskning

Vi hoppas att det i framtiden kommer att bedrivas mycket forskning inom detta område. Ungdomar och kriminalitet är ett intressant forskningsområde, särskilt i relation till samhällets institutioner. Vi hade tyckt att det hade varit väldigt intressant att till exempel göra en jämförande studie när det gäller ungdomar och kriminalitet i andra stadsdelar, jämföra olika stadsdelar i en stad eller ungdomar som bor i en storstad med ungdomar på landsbygden. Detta forskningsområde tror vi även hade gynnats av en större kvantitativ studie. Vi tycker även att det bör bedrivas mer forskning kring diskriminering inom fritidsklubbar som exempel idrott klubbar för att man se om att alla människor i Sverige behandlas på samma sätt av samhället.

8. REFERENSER

8.1 Litteratur

Andershed, H & Andershed, A-K. (2005): *Normbrytande beteende i barndomen: Vad säger forskningen?* Stockholm: Gothia.

Berg, Lars-Erik. (2007a): *Den lekande människan*. Lund: Studentlitteratur.

Ekbohm, Thomas, Engström Gunnar & Göransson Birgitta (2002) *Människan brottet följderna: Kriminalitet och kriminalvård i Sverige*. Stockholm: Natur och kultur

Ekbohm, Thomas, Engström, Gunnar & Göransson Birgitta (2006): *Människan, brottet, följderna. Kriminalitet och kriminalvård i Sverige*. Stockholm: Natur och kultur.

Ericsson, Urban, Molina, Iréne och Ristilammi, Per-Markku (2000): *Miljonprogram och media*. Föreställningar om människor och förorter. Trelleborg: Riksantikvarieämbetet och Integrationsverket.

Estrada, F.& Flyghed, J. (2001): *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Lund: Studentlitteratur.

Franzén, Mats (2001): ”Problemet segregation: En orättvis jämförelse”, i Magnusson, Lars (red.) *Den delade staden: Segregation och etnicitet i stadsbygden*. Umeå: Boréa.

Giddens, Anthony (2003) : *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Goffman, Emile (2002): *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. Stockholm: Prisma.

Goldberg, Ted (2000): *Narkotikan avmystifierad – ett psykosocialt perspektiv*. Solna: Academic publishing of Sweden.

Johansson, Thomas, & Sernhede, Ove(2006):” *Storstadens omvandlingar*” : *postindustrialism, globalisering och migration* : Göteborg : Daidalos.

Kamali, M (red) (2006): *Den segregerade integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder* i SOU 2006:73. Stockholm: Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Kvale, Steinar & Brinkman Svend (2009): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lalander, Philip & Johansson, Thomas (2002): *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, Sam, Lilja John & Mannheimer Katarina (red) (2005): *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Martens, Peter & Holmberg Stina, *Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet*, BRÅ-rapport 2005:17.

Molina, Irene (2006): Mångkulturella förorter eller belägrade rum? I *Den segregerade integrationen. Om social sammanhållning och dess hinder*. Statens Offentliga utredningar SOU 2006:73.

Månson, Per (red) (2007): *Moderna samhällsteorier. Traditioner, riktningar, teoretiker*. Stockholm: Prisma.

Ohlsson ,B Lars.(1997): *Bilden av den "hotfulla ungdomen"* , Norra Skåne Offset, Hässleholm.

Olsson Hort, Sven E., *Segregation - ett svenskt dilemma?: Socialpolitiska och sociologiska synpunkter*, bilaga 9 till LU 92 (SOU 1992: 19).

Peterson A, Svensson L & Addo T(2003): *Ungdomar i vardagens väv*, Lund Studentlitteratur.

Repstad, Pål (1997): *Närhet och distans: kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Ring, J. (2003): *Stöld, våld och droger bland ungdomar i årskurs nio*. BRÅ-rapport 2003:5. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Sernhede, Ove (2004): ”*Göteborg och den sociala ojämlikhetens geografi*” i Åsa Andersson m.fl. *Goda projekt och sega strukturer*. Göteborg Stad: Carlshamn Tryck & Media AB.

Sundell, K., Nyman, M. & Alvasdotter, A. (2000): *Mellanvård för unga kriminella. En studie av 133 ungdomar fem år efter avslutad mellanvård* (FoU-rapport 2000:1).

Svenning, C. (2003): *Metodboken. Samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling. Klassiska och nya metoder i informationssamhället: Källkritik på Internet*. Eslöv: Lorentz förlag.

Thomassen, Magdalene (2007): *Vetenskap, kunskap och praxis - Introduktion till vetenskapsfilosofi*. Malmö: Gleerups.

Törnqvist, Anders (2001:4): *Till förortens försvar*. Göteborg: Göteborgs Universitet, Socialt arbete, Avhandling.

8.2 Internetkällor

Brottrummet: www.brottrummet.se, 10-04-09.

<http://www.dn.se/nyheter/sverige/invandrare-overrepresenterade-i-brottsstatistiken-1.423059>.

Brå; <http://www.bra.se>. Information om ungdomsbrottslighet. *Kort om ungdomsbrottslighet*. (2005): Hämtat 2010-04-14.

Göteborgs Stads hemsida: *Göteborgsbladet* www.goteborg.se/statistik (2010-04-02).

8.3 Övriga källor

Ungdomsstyrelsen (2008): Fokus 08. En analys av ungas utanförskap. Stockholm: Ungdomsstyrelsens skrifter 2008:9.

SOU 1997:118 *"Delade städer"* Underlagsrapport från Storstadskommittén.

SOU 2005:56 *Det blågula glashuset. Betänkande från utredningen om strukturell diskriminering på grund av etnisk eller religiös tillhörighet.* Stockholm. Fritzes.

Brottsförebyggande rådet (2005): *"Brottslighet bland personer födda i Sverige eller i utlandet"*, Brå-rapport 2005:17.

8.4Bilaga1

Intervjuguide

Allmänna frågor

Av hänsyn till din integritet, kommer du att få pseudonym. Vilket namn skulle du vilja ha?

Hur gammal är du?

Hur länge har du bott i Sverige?

Hur länge har du bott i Hammarkullen?

Vart vill du bo i framtiden?

Subtema1: segregation

Vad är segregation för dig?

Känner du igen dig själv i den bilden som media visar för samhälle?

Hur ser du själv på Hammarkullen i jämförelse med andra stadsdelar?

Har du några svenska kompisar från andra stadsdelar?

Vad tror du segregation kan leda till?

Subtema2: kriminalitet

Vad är kriminalitet för dig?

Hammarkullen ofta förknippas med kriminalitet i media, tycker du att den bilden stämmer med verkligheten?

Huvudtema: ungdomarnas syn på relation mellan kriminalitet och segregation

Vad tror du finns för orsaker till att ungdomar väljer kriminella banor?

Tror du att segregation kan vara en av faktorer till ungdomskriminalitet?

Vilka faktorer bidrar till att ungdomar med samma förutsättningar väljer bort kriminella banor?

8.5 Bilaga 2

Information som presenterades för de intervjuade

Vi är tre studenter som läser till socionom vid Göteborgs universitet. Vi går termin 6 på programmet och det innebär att skriva C-uppsats. Vi skriver C-uppsats om ungdoms kriminalitet i förorten. Uppsatsens syfte är att skapa förståelse för förorts ungdomars syn på segregation som bakomliggande riskfaktorer för kriminalitet. Vi intervjuar ungdomar mellan 15-20 år gamla som bor i hammarkullen .

Intervjun kommer att ta ca en timma och vi kommer att spela in vårt samtal på en bandspelare. Intervjun kommer sedan att skrivas ut för hand för att tolkas och analyseras av oss. Endast vi och vår handledare kommer att ta del av materialet, Materialet på bandet kommer sedan att raderas. Deltagandet i intervjun är helt frivilligt och du kan när som helst välja att avbryta. Dina personuppgifter kommer att ändras så att det inte är möjligt att identifiera dig. Det insamlade materialet kommer endast att användas i vår uppsats och vi har tystnadsplikt. Uppsatsen kommer att läsas av elever och lärare vid universitetet och kommer sedan att publiceras på Internet.